

Пише > Драгана Вилотић

Србија на Прашком квадријеналу 2015. Наш Процес у Прагу

Србија је ове године на Прашком квадријеналу (18–28. јун 2015) учествовала у две секције: Националној и Студентској, а обе поставке реализоване су у простору Кафкине куће, необарокне грађевине која се налази у самом центру Прага. Иако та кућа није пројектована да буде изложбени простор, испоставило се да је њена структура коју чини главни ходник и низ просторија-павиљона појединих држава са приближно 30 м², интересантно место за креирање уметничких поставки Квадријенала. Због потребе да се сви учесници у уметничком али и техничком процесу креирања и реализације националног наступа Србије навикну на физичка ограничења простора, било је драгоцено то што је у марту ове године на Факултету техничких наука у Новом Саду, у Сценској лабораторији, направљен модел у размери 1:1, односно сценографска кулиса простора нашег павиљона у Прагу.

Много пре изградње модела простора, од маја 2014. почео је процес формирања Програмског савета, одабира теме националног наступа Србије, име-

новања кустоса односно кустоског тима. Тако смо полако дошли и до тренутка расписивања конкурса за учеснике односно радове за Студентску и Националну поставку. Врло је важно споменути процес организације овог наступа јер он, без обзира што Србија на Квадријеналу учествује деценијама, у суштини никада није исти и бројни учесници ове године први пут су се срели са овом манифестацијом. У организацији националног наступа ове године учествовали су Музеј примењене уметности Београд и СЦЕН Центар за сценски дизајн, архитектуру и технологију – OISTAT центар Србија (основан 2010. у оквиру Факултета техничких наука као национални огранак Међународне организације сценографа, позоришних архитеката и техничара OISTAT у Србији).

Рад на националној поставци почео је конкурсом за избор десет радова и уметника који су од једанаест дана, колико траје квадријенале у Прагу, имали по један дан да пред посетиоцима реализују свој рад. Кустоски концепт подразумевао је да се цео процес поставке у

павиљону снима камерама за видео надзор и архивира, па је једанаести дан наступа био приказ те архиве.

Изабраним уметницима понуђен је исти буџет за реализацију рада и указано им је на потребу да рад буде перформативног карактера. Реализација радова била је на лицу места, у простору Кафкине куће у Прагу, где су уметници почињали свој дан тако што су уз помоћ нашег техничког тима (чинили су га студенти, асистенти и професори са Факултета техничких наука), у зависности од жеље преузимали или поништавали оно што је у простору оставио уметник који је наступао дан раније. На пример, уметнички колектив Каркатаг је у простору у којем је претходни дан креиран сликарски атеље уметника Синише Илића, направио нову инсталацију која се бавила безбедносним протоколима и желео да публика учествује у једној игри против безбедности.

Буџет који смо добили за организацију и реализацију целокупног наступа био је мањи од планираног али се, без обзира на то, није одустало од кустоских концепата обе поставке који су се заснивали на присуству великог броја уметника и студената – извођача у Прагу. Ограничење у буџету условило је смештај уметника у два изнајмљена стана уместо у хотелу, што се испоставило као предност, јер су уметници тако били спремни да, осим дељења простора за уметнички рад у Кафкиној кући, деле и животни простор и креирају дијалог између својих уметничких радова и личности.

Рад на студентској поставци почео је двостепеним конкурсом на који се пријавило приближно седамдесет

студената са различитих факултета из Србије. Изабрано је петнаест студената чији је задатак био да у низу радионица одговоре на питање “шта је стварно важно за мене”. Трагајући за одговорима, студенти су на радионице доносили личне предмете кроз које су желели да објасне ко су и шта је њихов идентитет. Сви ти предмети (артефакти) брижљиво су спаковани и однети у Праг где су добили посебно место и улогу. Студентску поставку у Прагу чинио је низ више од осамдесет перформанса који су извођени сваки дан током једанаест дана наступа и у којима су основни покретачи приче били артефакти. Посетиоци су имали право да учествују, а реакције су биле неочекиване и позитивне и посетиоци су се често враћали.

После неколико дана наступа уследила је додела награда на којој смо освојили Златну медаљу за успостављање дијалога, која је заједнички додељена Студентској и Националној поставци, што је позитивно утицало на све учеснике, а с друге стране задало задатак да се награда оправда. То је био један од већих изазова за студенте перформере који су морали сваки дан по осам сати да одржавају висок ниво извођења својих перформанса, међутим, они су у томе успели!

Известан број поставки других земаља заснивао се на класичним изложбама, док је наступ Србије, као што каже наша кустоскиња Миа Давид, на известан начин био антиизложба, јер је од посетилаца захтевао да уложи напор и свакодневно долазе у павиљоне обе секције ако желе да сагледају целину.